http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4577

Materinski dan 2012

SURS, 22. marec 2012, Posebna objava

V Sloveniji je danes 663.000 mam: 50 % mam je starejših od 53 let in številne med njimi so že babice; le 5 % mam je starih manj kot 30 let.

Več mater, vendar manj otrok

V Sloveniji prebiva 663.127 mater. Te so skupaj rodile 1.348.967 otrok; to pa pomeni, da je vsaka izmed teh mater rodila v povprečju 2 otroka. Vrednost tega podatka se je v primerjavi s popisom prebivalstva 2002 – takrat so bili podatki o ženskah po številu otrok za vse ženske zbrani zadnjikrat – rahlo zmanjšala, in sicer so ženske, ki so bile matere takrat, rodile v povprečju po 2,1 otroka. Od takrat se je število mater povečalo za 31.000, število otrok pa za 19.000. Za zadnjih 150 let je za Slovenijo namreč značilno, da se število živorojenih otrok znižuje, obenem pa se število žensk, ki postajajo matere, povečuje. Rojeva se torej vedno manj otrok, izkušnjo materinstva pa doživlja vedno več žensk.

Med ženskami, starimi vsaj 15 let, je tri četrtine mater

Ženske postajajo matere v različnih obdobjih v življenju in se tudi o številu otrok odločajo različno. Med materami, ki v tem času bivajo v Sloveniji, je največ, več kot polovica (51,9 %) takih, ki so rodile po dva otroka (med materami v starosti od 41 do 69 let vsaka druga); malo več kot četrtina (27 %) je takih, ki so rodile po enega otroka; tri otroke je rodila skoraj vsaka sedma mama; štiri ali več otrok je rodila vsaka sedemnajsta mama. Med 90-letnimi materami je na primer rodila štiri ali več otrok vsaka peta, med 70-letnimi vsaka dvanajsta, med 50-letnimi materami pa vsaka trideseta.

Generacije žensk, stare 20–30 let, vstopajo v fertilno obdobje postopoma in enakomerno. Polovica žensk pri 29 letih je že doživela materinstvo, med ženskami pri starosti 35 let pa so matere že štiri od petih.

Polovica slovenskih mater je starejša od 53 let

Ženska, ki je kadar koli rodila, je bila v začetku leta 2011 v povprečju stara 54,8 leta ali 2,5 leta več kot pred desetimi leti. Polovica vseh mater je danes stara več kot 53 let in številne med njimi so tudi že babice ali prababice. Sorazmerno malo mater v Sloveniji pa je zelo mladih; le 5 % mater od 663.000 je starih manj kot 30 let, 40 % pa je starih med 30 in 50 let.

Manj izobražene matere imajo v povprečju več otrok

Matere, ki so danes stare 30–49 let in so dokončale le osnovnošolsko izobraževanje, so v povprečju rodile 2,10 otroka. Matere z dokončano srednjo poklicno šolo imajo v povprečju 1,95 otroka, tiste s srednjo splošno in strokovno izobrazbo pa 1,86 otroka. Zanimivo je, da se z višjo izobrazbo (z višješolsko, visokošolsko, z magisterijem ali doktoratom) materam v omenjeni starostni skupini povprečno število otrok ne zmanjšuje več bistveno.

Tradicionalni načini vstopanja v odraslost se spreminjajo

Kako se je v primerjavi s preteklostjo spremenil način oblikovanja družine (najprej poroka, potem otroci), nam pokažejo podatki o zakonskem stanu mater, starih 20–34 let. Med materami, starimi

največ 24 let, sta dve tretjini formalno samski (lahko pa seveda živijo v zunajzakonski skupnosti), med starejšimi od teh pa se z višanjem starosti delež poročenih mater povečuje, in med tistimi, ki so stare 32 let že preseže polovico.

Ko ženska postane mama

Delež žensk, ki v posameznem letu prvič doživljajo materinstvo, je vsako leto že od začetka sedemdesetih let bolj ali manj nespremenjen in se giblje okoli 50 %. Ker pa število rojstev upada, je število »novopečenih« mamic vsako leto nižje: leta 1975 jih je bilo 15.000, leta 2010 skoraj 11.000. Mlajše ženske, ki imajo praviloma višjo izobrazbo kot njihove matere in več možnosti za načrtovanje družine, se za materinstvo odločajo pozneje. Tiste, ki so rodile prvič v letu 2010, so bile v povprečju stare 28,7 leta; med njimi dve tretjini nista bili poročeni. Mamice, ki so prvič rodile v letu 1975, so bile v povprečju 6 let mlajše (22,8 leta).

Grafikon1. Ženske, stare 15 ali več let, po številu živorojenih otrok, 1. januar 2011

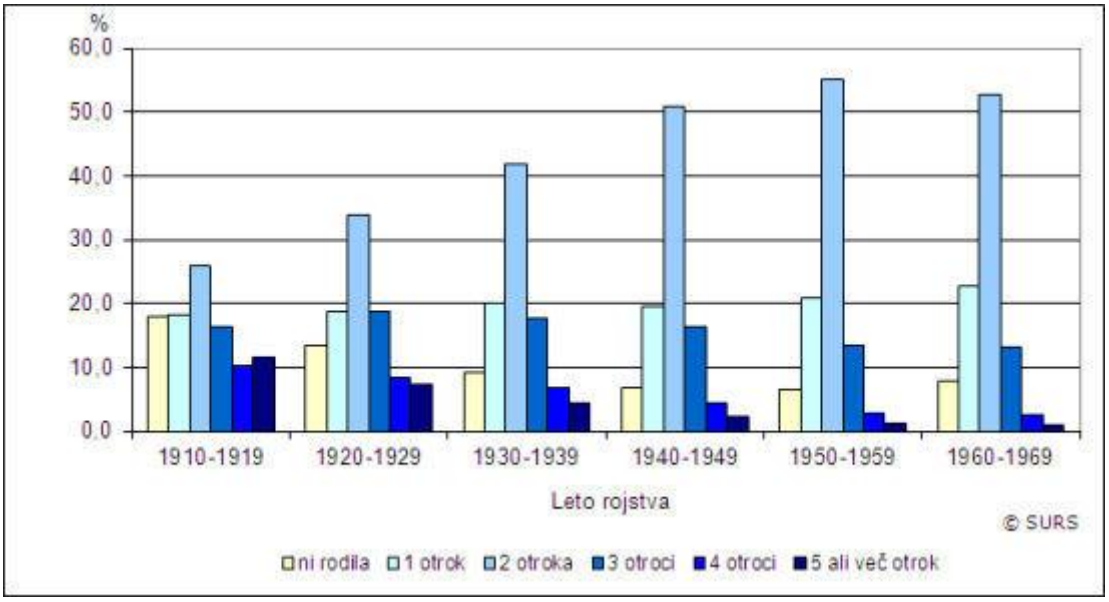

Avtorica:
Tina Žnidaršič